

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

§ 94

Käteisen käyttö joukkoliikenteessä ja lippujärjestelmän muutokset

TRE:7606/08.01.01/2021

Valmistelija / lisätiedot:
Riikka Salkonen

Valmistelijan yhteystiedot

Asiakkuuspäällikkö Riikka Salkonen, puh. 040 806 2123, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Asia jätettiin pöydälle.

Esittelijä: Mika Periviita, Joukkoliikennejohtaja

Päätösehdotus

Tampereen seudun joukkoliikenteen lippuvalikoimaa kehitetään edelleen vastaamaan kysyntää. Lippuvalikoimaan tehdään muutos koskien kausilippujen yölisää ja poistetaan busseissa käteisellä myytävä kertalippu.

Aikuisten, lasten ja nuorten kausilipuista (30, 90 ja 360 vuorokautta) poistuu velvoite maksaa erillistä yölisää 3.1.2022 alkaen.

Käteisellä myytävien kertalippujen osalta noudatetaan pidempää siirtymäaikaa niin, että käteisellä myytävät kertaliput poistuvat valikoimasta 28.2.2022 alkaen. Kertalippujen myynnin lopettamiseen sovelletaan pidempää siirtymäaikaa, jotta kaikilla käyttäjillä on halutessaan mahdollisuus hankkia joko matkakortti tai jälleenmyyjiltä saatavia ennakkokertalippuja.

Kokouskäsitely

Aleksi Jäntti ehdotti, että asia jätetään pöydälle. Matti Joki, Elina Sirén ja Arto Grönroos kannattivat ehdotusta. Lautakunta hyväksyi yksimielisesti Jäntin pöydällepanoehdotuksen.

Perustelut

Joukkoliikenteen kausilippuihin sisältyy rajaton matkustusoikeus voimassaoloalueilla ja -aikana. Kuitenkin kausilipulla matkustettaessa on täytynyt maksaa yölisää klo 00.00 – 04.40 tehtyjen matkojen yhteydessä. Yölisän on voinut kausilippulainen maksaa matkakortilta veloitettavalta arvolipulta tai erikseen käteisellä busseissa. Yölisän suuruus on matkakortilla maksettaessa 3,00 euroa ja käteisellä busseissa maksettaessa 3,50 euroa. Yölisän hinnat ovat samat kaikille ikäryhmille ja vyöhykkeille.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kertamaksujen yhteydessä yölisän voi maksaa matkakortin arvolipulla, Nysse Mobiilissa sekä lähimaksulla maksettaessa yölisä veloitetaan automaattisesti maksun lisäksi. Yölisän on voinut maksaa käteisellä bussissa vain jos matkakortin arvolipun saldo ei ole ollut riittävä tai ostettaessa bussista käteisellä kertalippu. Yölisää ei voi maksaa käteisellä ratikassa eikä lähijunaliikenteessä.

Kausilippuja käytetään paljon työ- ja opiskelumatkoihin. Kausilippujen yölisän maksuvelvoite on koettu epäoikeudenmukaiseksi niille, jotka työn tai opintojen vuoksi joutuvat käyttämään joukkoliikennettä myöhään illalla tai varhaisessa aamussa. Erityisesti yölisä kasvattaa säännöllisesti yöaikaan kausilipuilla kulkevien kustannuksia.

Opiskelijoiden kausilippu siirtyi täysin Nysse Mobiilista myytäväksi tuotteeksi vuoden 2021 alusta. Tämän muutoksen yhteydessä opiskelijan kausilipuilta poistettiin vaatimus maksaa erillistä yölisää. Ehdotuksen mukainen muutos kohtelee kaikkia kausilippulaisia samoin ja mahdollistaa myöhemmin myös muiden kausilippujen myymisen Nysse Mobiilissa.

Käteisen käyttö maksuvälineenä on vähentynyt merkittävästi. Käteislippujen osuus kaikista lipuista on noin 1,5 %. Mobiililipun käyttöönotto alkuvuonna 2019 on vähentänyt käteisen osuutta kertalipuista merkittävästi. Lähimaksun käyttöönotto 10.5.2021 on edelleen vähentänyt käteisen käytön tarvetta. Lähimaksuominaisuuden odotetaan edelleen vähentävän käteisen käyttöä. Käteismaksuihin tulee kuitenkin nykytilanteessa olla valmius kaikissa busseissa. Tämän valmiustason ylläpito maksaa noin 10 % käteisellä saatavan lipputulon suuruudesta. Valmiustason ylläpidon kustannukset eivät enää laske vaikka käteislippujen osuus laskisi. Esimerkiksi yhden käteisellä ostetun 3,5 euron kertamaksun hinta on käteisen käsittelyn vuoksi noin 0,35 euroa. Käteisen käyttömäärien ennakoidaan edelleen vähenevän. Mikäli käteisen käyttö vähenee samassa suhteessa kuin nyt, on käteisen käsittelyn kustannus jo puolen vuoden kuluttua 25 % siitä saadusta lipputulosta. Reilussa vuodessa käteisen kustannukset kasvavat jo samansuuruisiksi kuin siitä saatava lipputulo.

Käteisen määrää on vähentänyt myös koronasuosituksien, kun useimmissa palveluissa on ohjattu asiakkaita vaihtoehtoisiin maksutapoihin ja välttämään käteisen käyttöä. Tampereen seudun joukkoliikenteessä on ohjeistettu välttämään käteistä maksuvälineenä bussissa terveysturvallisuuden vedoten. Ratikkaliikenteessä käteinen ei käy maksuvälineenä. Käteisellä bussista ostettua kertalippua ei ole voinut vahvistaa lippulaitteella ratikkaan noustessa.

Käteisen käytöstä luopuminen on myös kuljettajien työturvallisuuden vaikuttava tekijä. Käteiskassasta luopuminen vähentää riskiä joutua ryöstön uhriksi. Busseissa ei ole voitu vastaanottaa suuria seteleitä, sillä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

turvallisuussyistä bussien vaihtokassat ovat pieniä. Bussiliikennettä Tampereen seudulla hoidetaan kaikkina vuorokauden aikoina.

Käteisen käytöstä maksuvälineenä busseissa ehdotetaan luovuttavan siirtymäajan jälkeen 28.2.2022 alkaen. Siirtymäajan puitteissa kaikilla käyttäjillä on halutessaan mahdollisuus hankkia joko matkakortti tai jälleenmyyjiltä saatavia ennakkokertalippuja. Marraskuun 2021 loppuun mennessä paperisen ennakkokertalipun voi ostaa käteisellä kaikilta Nyssen jälleenmyyjiltä sekä joukkoliikenteen asiakaspalvelupisteestä. Käteisellä on edelleen mahdollista myös ostaa lipputuotteita matkakortille kaikilla jälleenmyyjillä ja Nyssen asiakaspalvelupisteessä.

Tiedoksi

Atte Kivineva/Tuomi Logistiikka, Lehtonen Tanja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§94

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)